

2021

**Energirådets
ÅRSMELDING**

Energirådet ble stiftet i 2012 med formål å styrke kompetanse og holdninger i medlemskommunene i LVK-saker, og å etablere et nettverk mot aktuelle målgrupper administrativt i kommuner, fylke og stat. Energirådet består av rådmenn/kommunedirektører og andre i kommunens administrasjon. Det følger av Energirådets statutter § 2 at Energirådet skal være et faglig organ som skal arbeide for å sikre vertskommunenes rettigheter og inntekter, og bidra til informasjon og opplæring for medlemskommunenes ansatte.

Organisasjon/administrasjon

Energirådet består av 11 medlemmer, dvs. et medlem fra hvert LVK-fylke og et medlem som velges blant LVKs landsstyremedlemmer.

Energirådets sammensetning etter årsmøtet 2021 er som følger:

- Leder Odd Egil Stavn – Viken
- Nestleder Ann Ebeltoft, Agder
- Gunn Mona Dokken – Innlandet
- Anne Tove Sandal Teigenes – Vestfold og Telemark
- Rune Kloster Tvedt – Rogaland
- Svein Helge Hofslundsengen – Vestland
- Wenche Solheim – Møre og Romsdal
- Mons Otnes – Trøndelag
- Ole Petter Nybakk – Nordland
- Bjørn-Atle Hansen – Troms og Finnmark
- Ola Helstad – Landsstyrets representant

LVKs leder har møte- og talerett i Energirådets møter.

Administrasjonsoppgaver ivaretas av Energirådets leder og LVK-sekretariatet i Advokatfirmaet Lund & Co DA.

Energirådsmøter

Det har i løpet av året vært avholdt fire møter i Energirådet. Som følge av den vedvarende pandemien, ble tre av møtene gjennomført digitalt. I tillegg ble det avholdt digitalt årsmøte i Energirådet 20. mai 2021. Energirådets virksomhet har også vært drøftet på styremøter i LVK.

Nedenfor gis et kort referat av de viktigste aktiviteter i Energirådet i 2021.

Eiendomsskatt

LVKs eiendomsskatteutvalg (ESU) ble i 2020 slått sammen med Energirådet, og opplæring og informasjonsarbeid for å sikre medlemskommunenes kompetanse om eiendomsskatt ble da en viktig del av Energirådets arbeid.

Eiendomsskatt på kraftanlegg og kraftnett er en svært viktig inntektskilde for vertskommunene. Energirådet skal blant annet bidra til at viktig informasjon om eiendomsskatt når frem til de personer som jobber med eiendomsskatt i kommunene samt sørge for at saker av prinsipiell interesse blir samordnet.

I 2021 ble det behandlet en rekke eiendomsskattesaker i Energirådet, blant annet Stortingets vedtak om å legge om grunnrenteskatten for nye utbygginger til en kontantstrømskatt med adgang til umiddelbar utgiftsføring av investeringer – med utilsiktede negative konsekvenser for kommunenes eiendomsskatteinntekter. Verdsettelse av nye kraftanlegg og behovet for flere lovendringer, herunder innføring av en innsyns- og klagerett for kommunene i eiendomsskattegrunnlagene for kraftanlegg og gjeninnføring av kommunenes søksmålsadgang om naturressursskatt. I tillegg har flere rettssaker vært behandlet i Energirådet, blant annet Bremangersaken om hvilke driftsmidler som skal inngå i beregningen av fradraget for fremtidige kostnader til utskiftning av driftsmidler etter skatteloven § 18- 5 fjerde ledd frem til lovendringen som trådte i kraft fra og med eiendomsskatteåret 2019, og Statnett III-saken om hvem som er skattedebitor på eiendomsskatt på grunn under kraftlinjer mv.

KOSTRA og kommunenes inntekter fra vannkraften

Energirådet igangsatte i 2021 et arbeid med å oppdatere LVKs veileder om innrapportering av kraftinntekter i KOSTRA (Kommune-STatRApportering). Det er viktig at det er sanne tall som rapporteres i KOSTRA, og at det er en bevissthet rundt kraftinntektenes verdi for vertskommunene. Det er ikke slik at kommunene får alle inntektene som rapporteres inn i KOSTRA. Naturressursskatten som rapporteres i KOSTRA er for eksempel bruttotall, men ingen vertskommuner mottar 1,1 øre/KWh i naturressursskatt. Største delen av naturressursskatten går inn i inntektsutjevningssystemet. Tallene blir derfor villedende i forhold til hva som er netto kraftinntekter i kommunene.

Eiendomsskatten som rapporteres i KOSTRA omfatter også mer enn eiendomsskatt på vannkraft, ettersom tallene også omfatter eiendomsskatt på næring og grunn. Konesesjonsavgiftene er ikke frie inntekter, ettersom bruken av disse er bundet i vedtektsbestemmelser. Ved å følge KOSTRA-tallene over en lengre periode, vil man kunne se utviklingen over tid, og få frem fordelingen mellom de ulike aktørene som mottar kraftinntektene: Eierkommune, staten og vertskommunene.

Skjerka-saken om konsesjonskraftpris

Energirådet har også i 2021 fulgt LVKs arbeid med å forenkle og modernisere konsesjonskraftordningen, og da særlig konsesjonskraftprisen.

Borgarting lagmannsrett avsa 20. april 2021 dom i saken som Agder Energi med støtte fra Energi Norge hadde anlagt mot staten. Med LVK som partshjelper, fikk staten og LVK medhold i at prisen på konsesjonskraft kan endres i revisjonssakene. Lagmannsretten bygde sin rettsoppfatning på at reglene om revisjon av eldre konsesjonsvilkår gir anledning til å foreta «alminnelig revisjon», som også innebærer en endring av prisen på konsesjonskraft. I sin praksis har imidlertid Olje- og energidepartementet begrenset revisjon av konsesjonskraftprisen til de såkalte kombinasjonssakene, der det samtidig med revisjon av en eldre konsesjon gis ny konsesjon. LVK vil jobbe videre med å få endret konsesjonskraftprisen til OED-pris i alle revisjonssaker.

Revisjonssakene og taksonomiforordningen

I 2021 behandlet Olje- og Energidepartementet fire revisjonssaker hvor det ble fastsatt nye konsesjonsvilkår i form av kongelig resolusjon, hvor særlig Aura-revisjonen fikk mye oppmerksomhet som følge av at myndighetene i tidligere vannforvaltningsplaner hadde gitt støtte til at Aura måtte prioriteres for vannslipp – noe som ikke ble fulgt opp i den nye konsesjonen. Et spørsmål LVK og Energirådet vil se nærmere på er om en vannforekomst kan ha unntak fra vanndirektivets miljømål og likevel regnes som bærekraftig etter EUs taksonomiforordning. Kan man for eksempel si at vannkraftproduksjonen i Aura er bærekraftig når elva er så å si tom for vann? I motsatt fall vil taksonomiforordningen kunne få stor betydning for fremtidige revisjonssaker.

Oppfølging av utvalgsarbeid av betydning for LVK

I 2021 ble det nedsatt flere regjeringsoppnevnte utvalg, som skal behandle spørsmål som kan få betydning for LVK-kommunene, blant annet Strømnettutvalget, Skatteutvalget, Inntektssystemutvalget og Generalistkommuneutvalget. Å følge opp og ha en tett dialog med utvalgene for å synliggjøre bakgrunnen for og betydningen av lokalt forankrede kraftinntekter, har vært en prioritert oppgave for Energirådet. To av Energirådets medlemmer sitter også i henholdsvis Generalistkommuneutvalget og Inntektssystemutvalget.

Rettslig rammeverk for vindkraft på land

Regjeringen la i juni 2020 frem vindkraftmeldingen (Meld. St. 28 (2019–2020)), som ble behandlet av Stortinget i desember 2020. I forbindelse med statsbudsjettet for 2022 vedtok Stortinget å innføre en produksjonsavgift til vertskommunene på 1 øre/KWh på vindkraft på land. Stortinget ba også regjeringen om å komme tilbake til Stortinget med et forslag om å innlemme planlegging og bygging av vindkraftanlegg i plan- og bygningsloven. Etablering av et rettslig rammeverk rundt vindkraft inspirert fra vannkraftsektoren har vært en viktig sak for nettverket Naturressurskommunene, som LVK og dermed Energirådet er en del av.

Oslo, 16. august 2022

Odd Egil Stavn
Leder

Ann Ebeltoft

Ola Helstad

Gunn Mona Dokken

Anne Tove Sandal Teigenes

Rune Kloster Tvedt

Svein Helge Hofslundsengen

Wenche Solheim

Mons Otnes

Ole Petter Nybakk

Bjørn-Atle Hansen